Oświadczenie złożone
przez senator Annę Bogucką
na 63. posiedzeniu Senatu
w dniu 22 lipca 2026 r.

Oświadczenie skierowane do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszki Dziemianowicz-Bąk

Środowiskowe domy samopomocy to placówki, które od lat zapewniają wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz osobom z niepełnosprawnościami, umożliwiając im możliwie samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie oraz odciążając ich rodziny i opiekunów.

Do mojego biura wpływają sygnały od dyrektorów i kierowników środowiskowych domów samopomocy z województwa podlaskiego, wskazujące na pogarszające się warunki funkcjonowania tych placówek. Największym problemem pozostaje sposób ich finansowania. Wysokość dotacji jest aktualizowana na podstawie kryterium dochodowego w pomocy społecznej, które podlega weryfikacji raz na 3 lata, podczas gdy koszty prowadzenia placówek rosną z roku na rok. Z jednej dotacji finansowane są wynagrodzenia pracowników, media, wyposażenie, materiały terapeutyczne, wyżywienie uczestników, organizacja terapii oraz w wielu przypadkach również transport uczestników. Brak odrębnych środków na dowóz osób, zwłaszcza z terenów wiejskich, stanowi coraz większe obciążenie dla budżetów placówek.

Niepokój budzi także przedłużający się brak nowelizacji rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Mimo przeprowadzonych konsultacji z udziałem przedstawicieli środowiska oraz zapowiedzi szybkiego zakończenia prac nowe przepisy nadal nie zostały przedstawione.

Przedstawiciele środowiskowych domów samopomocy wyrażają również obawy dotyczące przyszłych zmian systemowych związanych z projektem ustawy o wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnościami. Oczekują, że wszelkie rozwiązania dotyczące funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy będą wypracowywane przy rzeczywistym udziale przedstawicieli tego środowiska.

W związku z tym zwracam się do pani minister z prośbą o odpowiedzi na następujące pytania.

1. Kiedy zakończą się prace nad nowelizacją rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy?

2. Czy ministerstwo planuje zmianę zasad finansowania środowiskowych domów samopomocy oraz wyodrębnienie środków na transport uczestników?

3. Czy przedstawiciele środowiskowych domów samopomocy zostaną włączeni do wszystkich prac nad rozwiązaniami dotyczącymi przyszłości tych placówek, w tym nad ewentualnymi zmianami wynikającymi z projektu ustawy o wyrównaniu szans osób z niepełnosprawnościami?

Środowiskowe domy samopomocy od wielu lat są sprawdzonym elementem systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami i osób z zaburzeniami psychicznymi. Warto wykorzystać doświadczenie osób prowadzących te placówki oraz stworzyć im stabilne warunki organizacyjne i finansowe, aby mogły nadal skutecznie realizować swoją niezwykle ważną misję.

Anna Bogucka